

igen fontos okból is, hogy e város falai között van az erdészet alma matere. Mert lássa be igen tisztelt kartársam, hogy mindannak, aki a magyar erdészet jövő fejlődésének érdekeit szíven viseli, éppen nem lehet közömbös, hogy vajjon az a város, amelyben a magyar erdészet egyetlen főiskolája van, nyújt-e gazdaságával a benyomások iránt annyira fogékony fiatalságnak olyan példát, mely megfelel az okszerűségnek; és egyezik-e azzal az irányzattal is, amelyet a modern gazdasági haladás követői és — alkalmas esetekre — maga a földmivvelésügyi kormány is helyesnek ismernek el és követnek, sőt bizonyos városok gazdasági érdekének szolgálatában követésre is ajánlanak!

A török erdészeti akadémia tanulmányutja.

Közli de Pottere Gerard.

A folyó év július hó második felében a közös külügyminiszter ur arról értesítette a földmivvelésügyi miniszter urat, hogy a Konstantinápoly mellett lévő Halkaliban székelő erdészeti akadémia végzett növendékei, az igazgatójuk és egy tanárjuk kíséretében a monarchia erdészetét gyakorlatilag tanulmányozni kívánják, mielőtt a török állami erdők szolgálatába kineveztetnének.

E közlemény írójának jutott az a megtiszteltető feladat, hogy a török szaktársakat a magyar erdészettel megismertesse s ebből kifolyólag kedves kötelességemnek ismerem, hogy a törökök ezen legújabb korbéli magyarországi látogatásáról a következőkben beszámoljak.

Tekintettel arra, hogy vendégeink először hozzánk és azután osztrák szomszédainkhoz látogattak el, a monarchia mindkét felére 10—10 napra megszabott uti programot akként kellett megállapítani, hogy az egyik helyről a másikra való utazás tulságos időt ne vegyen igénybe és a magyarországi tanulmányutnak a befejezése az osztrák határtól távolra ne essék. Elsősorban azonban a programba oly részleteknek a megtekintését és tanulmányozását kellett felvenni, melyek a nagyobbára közép- és magas-

1. ábra.

hegységben elterülő török állami erdők jövőbeni kezelőire elsőrendű fontossággal birnak.

Az említett kettős szempont miatt a földmivelésügyi minisztérium a beszterczebányai erdőigazgatóság és a lipitújvári főerdőhivatal kerületét jelölte ki a tanulmányozásra, mielőtt azonban az ottani kirándulás kezdetét vette volna, Budapesten bemutattuk a törökvendégeknek a mezőgazdasági muzeumot, az erdészeti egyesület székházát és helyiségeit, majd pedig a főváros főbb nevezetességeit.

Amennyiben az érintkezés nyelve kizárólag a francia volt, ezuttal váratlan alkalom kínálkozott arra, hogy az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás számára a földmivelésügyi miniszter ur által kiadott és a magyar erdészetet megismertető közleményekkel a külföldet a mi viszonyaink iránt az irodalom útján is újból tájékoztassuk. Az említett közlemények egynehánya ugyanis még kellő példányban rendelkezésre állott, úgy hogy a kirándulók azzal elláthatók voltak. Így a tanulmányutban résztvevők között francia fordításban szét lett osztva:

1. Az 1879. évi XXXI. törvényczikk.
2. A magyar erdészet fejlődéstörténete. (Az 1900. évi párisi kiállítás katalógusának bevezetése.)
3. Az erdészeti egyesület története.
4. A kincstári erdők szolgálatának szervezete.
5. A kir. erdőfelügyelőségek szolgálatának szervezete.
6. Az erdőőri szakiskolák szervezete és szabályzata.
7. Az erdészeti kísérletügy.
8. A rendszeres gazdasági üzemtervek készítése iránti utasítás.
9. Az árvédelmi füzesek.

Az 1900. évben megjelent többi nagyfontosságú közlemény, így különösen az 1898. évi XIX. t.-cz., sajnos, már nem állott rendelkezésre.

Önként értetik, hogy az elősoroltakon kívül az ottomán földmivelésügyi minisztérium címére „A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírásának“ 2. kiadása francia fordításban szintén elküldetett.

Miután török vendégeink még a mostani látogatásuk alkalmára a beszterczebányai erdőigazgatóság kiadásában megjelent és annak gazdasági viszonyait ismertető német nyelvű leírást is

kézhez vették, az idő rövidegére való figyelemmel talán minden megtörtént, hogy idegen szaktársaink az alábbi programm szerinti tanulmányutjukon szerzett személyes impressziók mellett, erdészetünk helyes megítélésére lehető beható és alapos tájékozódást merithessenek.

Uti programunk egyébiránt a következő volt:

1. nap. A Besztercebányán lévő faipartelepek és a hermándi papirgyár megtekintése.

2. nap. Az erdőbádonyi erdőgondnokság természetes felújuláson alapuló tölgyfagazdasága.

3. nap. Az óhegyi erdőgondnokság természetes felújuláson alapuló jegenyefenyőgazdasága és a magashegységi erdők úthálózattal való mikénti feltárása.

4. nap. A rezsőparti fafelfogó gereb, az ottani rakodók és gőzfűrész, továbbá a zólyomjánosi-kisgarami erdei vasut és összes tartozékai, a karámi és dobrócsi erdőgondnokság szállfarakodói és végül a breznóbányai földmivesiskola.

5. nap. A vacoki Bedő-Albert-vizfogó és a gáspárdi uj gőzfűrész s annak fatelepei.

6. A fenyőházai villamos központ, villamos fűrész és villamos erdei vasut, valamint a vasuton való kirándulás a fővölgybe a tarvágásos fenyőfagazdaság és a régen divott vízi szállítást szolgáló berendezés maradványainak bemutatása céljából.

7. nap. A feketevági erdőgondnokság csemetekerti üzemének bemutatása és a vizszállítás berendezéseinek, valamint az itt szokásos tisztázó vágásoknak a meg szemlélése.

8. nap. Kirándulás a szentiványi Csorba-tóhoz és poprádi tóhoz a magashegységi erdők felső határán észlelhető flórának a bemutatása céljából. Utánna a lipitóujvári erdőőri szakiskola és összes tartozékainak megtekintése.

9. nap. Kirándulás Tátrafüredre, a Tarajkára és a zergeszállóhoz, onnan pedig Tátralomniczra annak bemutatása végett, hogy a természeti szépségekben bővelkedő magashegység vidékei miképen hasznosíthatók, ha modern berendezések árán az idegenforgalom számára nyitva állanak.

10. nap. Megérkezés Oderbergbe, hogy az osztrák uti programm megkezdhető legyen. Az ezen programmban megnevezett részle-

teken kívül bő alkalmuk nyílt vendégeinknek, hogy az erdészeti építkezések, üzemrendezés és térképelés, a fahasználatok intézése és számbavétele, a fakereskedelemben divó faválasztékok a különféle értékesítési módok és végül az erdei mellékhaszonvételek iránt is megfelelő tájékozódást szerezhessenek.

A fentiekben röviden körvonalozván azt a keretet, melyben a rendelkezésre álló aránylag rövid időn belül az erdészetünket bemutatnom kellett, hátra volna még a szakközönségünket bizonyára leginkább érdeklő kérdés, t. i. hogy milyen készültséggel bírtak a török erdészeti akadémia végzett növendékei, mivel ilyen tanintézet létezéséről eddigelé tudomásunk sem volt.

Ez a tanintézet abból az erdészeti tanszékből fejlődött ki, mely a Konstantinápoly melletti Halkaliban levő gazdasági akadémian már régebben fennállott. Midőn ezelőtt három évvel az ottomán birodalom az alkotmányos államok sorába lépett s ezzel a legujabb kor szelleme az ottani ázsiai állapotokat is kikezdte, az igazság, egyenlőség, egyesülés és haladás jelszavaiban működő ujtörök kormány figyelme, sokoldalú egyéb elfoglaltsága mellett, az erdészetre is terelődött, belátván, miszerint az említett tanszék semmiképen sem lehet elég ahhoz, hogy a fenforgó nehéz és bonyolult erdészeti szakkérdések oly egyének által nyerjenek megoldást, kiknek modern értelemben vett erdészeti képzettségük nincs. Így létesült a mostani török erdészeti akadémia, melybe az öt osztályból álló török lyceumok végzett növendékei, érettségi vizsgálatuk letétele után felvehetők. Az erdészeti akadémia tanfolyama egyelőre két évig tart és a növendékek benlakók. A most itt járt növendékek az elsők, kik az említett tanintézetet elvégezték és valamennyi állami szolgálatba lép, mihelyt a mostani tanulmányut befejezése után hazájukba visszatérnek.

Kísérőjük a halkalii gazdasági akadémia aligazgatója Abraham Effendi Allahwerdi és az erdészeti akadémia botanika tanára, Mehmed Nouri volt. Az aligazgató felsőbb kiképzését annak idején egy francia gazdasági főiskolán nyerte és ennek következtében oly tökélylyel bírta a francia nyelvet, mintha nem is Törökországban, hanem Franciaországban született volna. Ő volt ennek következtében a tanulmányut hivatalos tolmácsa és ő magyarázta igaz lelkesedéssel és odaadással török nyelven mindazt, amit utunk

során erdészetünkről elmondhattam és bemutathattam. A növendékek, kiket a tanárok kifogástalan, szigorú fegyelemben tartottak, szinte megható buzgalommal érdeklődtek nemcsak minden szakbeli kérdés iránt, hanem ha vasuton vagy kocsin előttük ismeretlen dolgot láttak, folyton kérdezősködtek és jegyeztek. Óriási nyereség egy országra, ha a fiatalságban ekként az igaz hazaszeretet lángra lobban és lelküket a kultúra és haladás szelleme tölti el, melynek szolgálatában hazájuk javára küzdeni, dolgozni és teremteni óhajtanak. Ez az új szellem döntötte halomra a régi török abszolutizmust és ez van arra hivatva, hogy az egész ottomán birodalmat elmaradottságából kiemelje.

Egykori ellenségünknek, ki most évszázadok múlva eljött hozzánk tanulni, szívből kívánjuk, miszerint nemes törekvései a legjobb sikerrel járjanak, ha pedig leendő kulturharczai alkalmával támogatásra és segítségre lesz még szüksége, azt hiszem, hogy a magyar erdészet mindig szívesen fog a rendelkezésére állani!

Midőn török vendégeinket erről utazásaink alatt többször s így különösen Besztercebányán *Kócsy* János főerdőtanácsos ur szíves megbízásából biztosíthattam, a magyar vendégszeretet és barátság ezen őszinte megnyilatkozása lelkes visszhangra talált, olyannyira, hogy a növendékek hálájuknak török nyelven közvetlenül adtak kifejezést, kiemelve, hogy a mostani tanulmányut alatt többet tanultak, mint egész eddigi szaktanulmányaik során. Az aligazgató pedig többek között felemlítette, hogy tanítványaival egyetemben abban a véleményben kereste fel Magyarországot erdőségeit, hogy vadonban működő szakközegeket fog találni, kiknek első és legfőbb feladata, hogy a tulajdon fölött őrködjenek, de ahelyett megismerkedett egy teljesen modern értelemben vett erdészeti személyzettel, mely sokoldalú kulturfeladatának teljesítésénél nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is annyira a helyzet magaslatán áll, hogy a látottak és tapasztaltak után szólónak már nincs is kedve Törökországba visszatérni, hol most kell a legelősebb kezdettől fogva mindent megalkotni és mindent megteremteni!

Vigaszul kiemelhettem, hogy a modern magyar kultúra is csak mintegy 60 éves és óriási előnye az újtörök törekvéseknek, hogy minden nyugati kulturállamban már előkészítve találják

mindazt a szellemi tőkét, melynek elérése sokszor évtizedes nehéz, verejtékes munkába és küzdelembe került, minek következtében a török birodalom és művelt Nyugat közötti, mostani nagy kulturális különbség is aránylag hamarosan tűnhetik el. Sok érdekes részlet került ezenkívül szóba, mely a török erdőszet mostani állapotára vonatkozólag felemlíthető lenne; mivel azonban az aligazgató urat felkértem, hogy hazaérkezése után szíves lenne a török erdőgazdaságot jellemző főbb adatokat írásban közölni, ezen ígéret beváltásáig ezuttal szíves türelmet kérek.

Midőn e sorokat írom, vendégeink körülbelül az osztrák uti programot is elvégezték és a Dunán lefelé ismét napsugaras hazájukba hajóznak. Az osztrákok elsősorban bemutatták a Krakko körüli erdeifenyőgazdaságot, azután a magashegységi fenyőgazdaságot Felső-Ausztriában, ugyanott alkalom kínálkozott a havasi legelők és a tűzeg felhasználásának a bemutatására, ezt követőleg megtekintették a Wienerwald középhegységi bükkfagazdaságát és végül felkerestek egy erdőszeti szakiskolát és az osztrák központi erdőszeti kísérleti állomást.

Önműködő faköböző készülék.

Tervezte és ismerteti: *Caprez Károly*, a wieni Hochschule für Bodenkultur erdőmérnökhallgatója.

(C. 1987. sz. szab. bej.)

Jelen készülék segítségével a ledöntött fatörzs köbtartalma minden számítás és a köböző táblákban való keresgélés nélkül könnyen megállapítható. Mellékelt ábrákon látható a készülék példaképeni kiviteli alakja.

Részletes leírás.

A készülék az eddig is használatban levőkhöz hasonló átlálóból és az erre erősített bádogszekrényből áll. Az átláló (1. ábra) *a* mérőkarjához, amely a rendes átlálóknál centiméterekre van beosztva, amely beosztás azonban itt teljesen fölösleges, tartórudak *d, d'* segítségével akkora távolságban, hogy *b* tapintórud szabad